

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – ministerija) parengė ir teikia svarstyti:

- 1) Lietuvos Respublikos vienišo asmens išmokos įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas);
- 2) Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Šalpos pensijų įstatymo projektas);
- 3) Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymo 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Šalpos pensijų įstatymo pakeitimo įstatymo pakeitimo projektas);
- 4) Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Valstybinių pensijų įstatymo projektas);
- 5) Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Pensijų įstatymo projektas);
- 6) Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą;
- 7) Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo projektas);
- 8) Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Piniginės paramos įstatymo projektas; toliau kartu – Įstatymų projektai).

Įstatymų projektai parengti įgyvendinant vieną iš prioritetinių Lietuvos Respublikos Vyriausybės projektų, numatytų Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Programa), – *gerinti vienišų pensininkų padėtį* (Programos 97.2 papunktis), mažinti skurdą, ieškoti naujų būdų kuo daugiau padėti atskirtyje atsidūrusioms visuomenės grupėms: netekusiems darbo ir pajamų, neįgaliesiems, savo artimuosius slaugantiems asmenims, vienišoms motinoms ar tėvams, vienišioms pensininkams ir kitiems visuomenės nariams, kuriems parama šiandien reikalingiausia (Programos 86 punktas).

Įstatymų projektų tikslai:

- 1) įgyvendinant Programą, tobulinti vienišų asmenų pajamų apsaugos sistemą, nustatant naują – vienišo asmens – išmoką, jos dydį, skyrimo ir mokėjimo sąlygas, apibrėžiant jos santykį su kitomis išmokomis, pinigine socialine parama nepasiturintiems gyventojams;
- 2) suvienodinti socialinio draudimo našlių dydį su vienišo asmens išmokos dydžiu.

Istatymo projektu siūloma:

1) Nustatyti vienišo asmens išmoką, jos dydį, skyrimo ir mokėjimo sąlygas. Įvertinus valstybės biudžeto galimybes 2021 m. priimti papildomus finansinius įsipareigojimus, *Istatymo projektu* siūloma nuo 2021 m. liepos 1 d. nustatyti teisę gauti vienišo asmens išmoką asmenims, kurie gauna mažiausias pensines išmokas, paskirtas pagal Šalpos pensijų įstatymą, – šalpos senatvės, šalpos neįgalumo pensijas, išskyrus šalpos neįgalumo pensijas, paskirtas asmenims, kuriems nustatytas sunkus, vidutinis ar lengvas neįgalumas (t. y. išskyrus neįgalius vaikus), šalpos kompensacijas sukakusiems senatvės pensijos amžių ar pripažintiems netekus 60 procentų ir daugiau darbingumo, socialines pensijas, pensijos priemokas. Nuo 2022 m. sausio 1 d. siūloma nustatyti teisę gauti vienišo asmens išmokas ir asmenims, kurie gauna socialinio draudimo senatvės pensijas ar netekto darbingumo (invalidumo) pensijas, paskirtas vadovaujantis Socialinio draudimo pensijų įstatymu, su senatvės pensijos amžiumi ar neįgalumu susijusias pensijas, paskirtas ir mokamas pagal Lietuvos Respublikos ir (ar) Europos Sąjungos tarptautines sutartis, Europos Sąjungos valstybių narių, Europos ekonominės erdvės valstybių, Šveicarijos Konfederacijos nacionalinius teisės aktus ir (ar) Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentus.

2) Vienišo asmens išmoką turėtų teisę gauti tik tie pensijų išmokų gavėjai, kurie Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka yra deklaravę gyvenamąją vietą arba yra įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą ir yra našliai (našlės), kurie neįgijo teisės gauti socialinio draudimo našlių pensijos, valstybinės našlių pensijos, valstybinės našlių rentos, arba yra nutraukę santuoką, taip pat asmenys, kurie nėra sudarę santuokos.

3) Vienišo asmens išmoka būtų mokama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų. Įsigaliojus įstatymui, vienišo asmens išmokos dydis būtų lygus Lietuvos Respublikos socialinio draudimo fondo biudžeto atitinkamų metų rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytam našlių pensijų bazinis dydžiui, kuris šiuo metu yra 28,63 euro, o nuo 2022 m. sausio 1 d. bus 32 eurai.

4) Vienišo asmens išmokas skirtų ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba) įgaliota (-os) Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaiga (-os).

Pensijų įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad:

1) socialinio draudimo našlių pensijos bazinis dydis 2022–2023 m. nebūtų indeksuojamas ir tvirtinamas atitinkamų metų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu;

2) nuo 2021 m. liepos 1 d. našlių pensijos bazinis dydis būtų lygus vienišo asmens išmokos dydžiui, nuo 2024 m. sausio 1 d. socialinio draudimo pensijos bazinis dydis vėl būtų indeksuojamas ir tvirtinamas Socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatyta tvarka.

Siekiant aiškiai nustatyti vienišo asmens išmokos santykį su kitomis šiuo metu galiojančiomis išmokomis ir įtraukti naują išmoką į galiojantį teisinį reguliavimą, parengti lydimieji Įstatymo projekto projektai – *Valstybinių pensijų įstatymo, Piniginės paramos įstatymo, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo, Šalpos pensijų įstatymo, Šalpos pensijų įstatymo pakeitimo įstatymo pakeitimo projektai*, kuriais nustatoma, kokią įtaką turi vienišo asmens išmokos gavimas kitoms tuo pačiu metu gaunamoms išmokoms.

Priėmus įstatymus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Konkrečios Įstatymų projektuose nustatytos teisinio reguliavimo priemonės apibūdintos ir jas pagrindžiantys argumentai nurodyti Įstatymų projektų aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektai darbo tvarka derinti su Lietuvos Respublikos finansų ministerija ir Fondo valdyba.

Įstatymų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Įstatymų projektus parengė ministerijos Pensijų skyrius (vedėja Inga Buškutė, tel. 8 686 27 569, el. p. inga.buskute@socmin.lt, vyresnioji patarėja Svajūne Gaidamavičienė, tel. 8 658 61 089, el. p. svajune.gaidamaviciene@socmin.lt, patarėja Inga Barauskaite, tel. 8 696 05 045, el. p. inga.barauskaite@socmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Įstatymų projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui projektas, 1 lapas.
2. Įstatymų projektai, 17 lapų.
3. Įstatymų projektų lyginamieji variantai, 10 lapų.
4. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 8 lapai.
5. Įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 9 lapai.

Ministrė

Monika Navickienė